

En verdig slutt på livet

Døden i islam

Oversatt av:

Ghulam Abbas & Mohammad Afzal

Utgitt av:

al-Khidmat
Begravelsesbyrå

Forord

Døden er en naturlig del av livet. Alle har rett til en verdig slutt.

I denne brosjyren har vi redegjort for de muslimske ritualene i forbindelse med en død, og hva det vil innebære å få en verdig slutt på livet, både for den døende og for pårørende.

Formålet med brosjyren er å bidra til at den døende får åndelig og følelsesmessig støtte, og kunne komme med ønsker som vil bli respektert.

Brosjyren skal også bidra til at den siste avskjed med avdøde blir et personlig og verdig minne for de pårørende, med Allahs vilje.

Vi vil takke imam Mohammad Ata-ul-Mustafa, Najeeb-ur-Rehman Naz og Afzal Hussain for gode tilbakemeldinger underveis og korrekturlesing.

al-Khidmat Begravelsesbyrå
Mai 2005

Innholdsfortegnelse

Fremmedord	4
1 Døden i islam	6
2 En muslim nær døden	8
2.1 <i>Hjelpe den døende</i>	8
2.2 <i>Når døden har inntruffet</i>	8
3 Sorg	9
4 Vaskeseremonien – Ghushl al-mayyit	10
4.1 <i>Vask av den døde</i>	10
4.2 <i>Trinnene for vask</i>	10
5 Omsvøping – Takfeen	13
5.1 <i>Kafan for menn</i>	13
5.2 <i>Kafan for kvinner</i>	14
6 Bønn – salat-ul-janazah	15
6.1 <i>Disiplin under bønnen (salat-ul-janazah)</i>	16
6.2 <i>Slik ber man salat-ul-janazah</i>	18
6.3 <i>Al-Fatihah:</i>	22
6.4 <i>Salat-ul-janzah – punktvis veiledning</i>	23
7 Følge båren (janazah)	24
8 Gravlegging - Al-Dafan	25
8.1 <i>På muslimske gravplasser er det 2 typer graver</i>	25
8.2 <i>Trinn i gravleggingen:</i>	26
8.3 <i>Forholdsregler når du er i gravlunden</i>	28
9 Spesialtilfeller	28
9.1 <i>Misdannede fostre</i>	28
9.2 <i>Barn</i>	28
10 Kondolanse	29
11 Venteperiode for muslimske kvinner	30

Fremmedord

Fremmedord	Betydning
al-Lahd	Hule i gravveggen i retning mot Qibla (Mekka), hvor den dødes kropp blir lagt
al-Shaq	Vanlig grav med rektangulær hule
Awrah	De private kroppsdelar
Adhan	Bønnerop
Bid'ah	Utføre en religiøs handling som ikke er forankret i Koran / Sunnah, altså å "finne opp" en religiøs handling
Dua	Bønn
Dua-lil-mayyit	Seremoniell bønn for den døde
Fard kifaayah	En religiøs plikt, hvor deltakelse fra noen muslimer, frigir resten av fellesskapet for ansvaret
Ghusl-al-mayyit	Vask av den dødes kropp
Hadith	En tradisjon eller utsagn av profeten Mohammad
Imam	Han som leder bønnen
Iqamah	Kall om umiddelbar samlet/ kollektiv bønn
Janazah	Den døde
Kafan	Liksvøp
Niyyah	Intensjon eller vilje til å gjøre noe
Qibla	Bønneretningen i islam
Ruku	Akten av bukking under bønnen
Salam	Påkalling av "Assalam-o-Aleikum wa rahmatullah"(Fred være med deg, og Allahs tilgivelse og Hans velsignelse) resitert i slutten av bønnen
Salah	Individuell eller kollektiv bønn
Salat-ul-janazah	Bønn for den døde før gravlegging
Shahadah	Vitnesbyrd/trosbekjennelsen
Shariah	Den islamske loven basert på Koranen og

	sunnah av profeten Mohammad ﷺ
Sunnah	Handling av profeten Mohammad ﷺ
Surah Yaaseen	36. kapittel i Koranen
Surah Al-Fateha	Åpningskapittel i Koranen
SWT	Subhana-hu wa Ta'ala
Takbeer	Uttalelse av "Allah-o-Akbar"
Takfeen	Prosessen vedrørende omsvøping
Wudu	Rituell renselse (Seremoniell vask) i forkant av bønn
Taharah	Renhet
Kalimatush-Shahadah	Trosbekjennelsen som innebærer vitnesbyrd om Guds enhet og profeten Mohammads ﷺ profetskap
Bukhari & Muslim	Bok samlinger av hadith (profeten Mohamamad's ﷺ tradisjon)
ﷺ	Bokstavord på arabisk (salla'Allahu alaihi wa sallam) som betyr "fred være med ham".

1 Døden i islam

Døden er en naturlig del av livet. Vi vet ikke så mye om hvordan livet vårt skal bli, men vi vet sikkert at en dag skal vi dø. For ikke-troende kan døden synes å være en endelig slutt, et brått punktum for livet. Den som for et øyeblikk siden kanskje smilte, lo, snakket eller i alle tilfeller pustet og var til stede, er i neste øyeblikk borte. Bare kroppen ligger tilbake, men personen finnes ikke der mer. For muslimer betyr ikke døden slutten. **Døden er en overgang fra et begrenset og midlertidig liv til det neste og evige liv!**

Det er vanskelig å forestille seg at man skal leve igjen i en annen form og en annen verden, slik det er vanskelig for et foster i mors mage å forestille seg den verden det skal bli født inn i. Islam lærer oss at mennesket skal gjenoppstå på Dommedag for å stå til rette for sitt liv på jorden. (Koranen 75:3-4). Noen andre vers fra Koranen forbundet med døden:

“Hvert menneske vil smake døden. På oppstandelsens dag vil dere få fullt oppgjør. Den som blir holdt unna Ilden, og føres inn i paradiset, han har vunnet seieren! Hva er jordelivet annet enn en bedragersk glede!” (Aal-Imran 3:185)

“Intet menneske dør uten at Allah så vil, og når tiden kommer. Den som ønsker seg jordelivets belønning, ham gir Vi av den. Den som ønsker seg det hinsidige livs belønning, ham gir Vi av den. Vi belønner de takknemlige.” (Aal-Imran 3:145)

Dette livet er altså en forberedelse til det neste livet. Det er derfor viktig for muslimer at det siste de hører om og tenker på er Allah og *Shahadah* (trobekjennelsen).

2 En muslim nær døden

2.1 Hjelpe den døende

Familiemedlemmer og nære venner av den døende bør bli informert slik at de kan være til stede og minne vedkommende om *Shahadah* og be om Allahs tilgivelse og velsignelse. De som er til stede bør:

- Utvise stor medfølelse og tålmodighet
- Ikke forlate den døende alene
- Gi håp og oppmuntring
- Resitere *Kalimatush-Shahad* høyt: “*Ash-hadu alla ilaha ill’Allahu wa-ash-hadu anna Mohammanan ‘abduhu wa rasuluh*”, men **ikke** presse den døende til å resitere det.
- Fremsi trosbekjennelsen og lese høyt fra Koranen, med hensikt å minne den døende om å be Allah (swt) om tilgivelse og hjelp til en smertefri død.
- Vende den døende, hvis han eller hun er i stand til det, i bønnenretningen (retning Mekka) og selv fremsi trosbekjennelsen.

2.2 Når døden har inntruffet

Når døden har inntruffet, må familiemedlemmer eller andre til stede:

- Resitere: *- Inna lillahi wa inna ilaihi raji’oon*
- Lukke igjen øynene og stramme igjen kjeven
- Vende ansiktet i retning høyre skulder
- Dekke hele kroppen med et rent laken/tøy
- Be (dua’a) Allah om tilgivelse for den døde
- Gjøre forberedelser til vask, bekledning og gravlegging
- De må gjøre opp den dødes gjeld, fra vedkommendes egen formue, eller gjennom familie og relasjoner. Vår elskede profet Mohammad A oppmuntret sterkt til å gjøre opp gjelden til den døde.

3 Sorg

Å sørge over den døde er tillatt i islam, men det er merkelig forskjell på hva som er akseptabelt sett fra islamsk ståsted og måten dette praktiseres på.

Sorgen over å ha mistet sin elskede er naturlig, og gråt er akseptert i islam. Det er imidlertid forbudt å gi uttrykk for sorg ved jamring, hyling, slag på brystet og kinnet, riving i håret eller klærne, knusing av ting eller kloring i ansiktet, og uttalelse av ting som får en til å miste sin tro. Alt dette er totalt forbudt, da disse handlingene kan føre til belastning for den døde. (Bukhari & Muslim)

Det er ikke uvanlig at enkelte lar skjegget vokse for å gi uttrykk for sorg, og barberer i ettertid. Enkelte kler seg i sort, eller sort slips. Disse handlingene har ingen forankring i den islamske lære.

4 Vaskeseremonien – Ghusl al-mayyit

En religiøs seremoni blir holdt for den døde, ung eller gammel, selv spedbarn som kun har levd i minutter eller sekunder. Når sjelen forlater kroppen, må det gjøres forberedelser for å ta en siste farvel med den døde.

Når noen dør, skal hele kroppen vaskes med lunkent vann. Denne vasken er fard kifayah. Dette betyr at om noen folk gir avdøde denne vasken er ikke lenger noen syndig, men om ingen av dem gjør det så er alle syndige. (Alamgiri)

I følge islamske ritualer er det først og fremst den dødes egen familie og nære slektninger som har plikt til å vaske den døde. Inntil 3-4 personer bør ta seg av vaskeseremonien.

- Hvis den døde er mann, er kun menn tillatt å vaske ham.
- Hvis den døde er kvinne, er kun kvinner tillatt å vaske henne.
- For barn, som ennå ikke har nådd puberteten, er begge kjønn tillatt å ta seg av vaskeseremonien.

4.1 Vask av den døde

Den dødes kropp bør vaskes på et rent, isolert sted hvor rent vann og såpe er tilgjengelig. Hansker eller tøystykker er nødvendig under vaskeprosessen.

4.2 Trinnene for vask

Den døde legges på et bord eller liknende, deretter fjernes klærne. De private deler (fra navlen til knærne) av kroppen skal alltid være tildekket. Dette påbudet holdes under hele vaskeseremonien.

Vaskeren starter med å resitere

- *Bismilla-hir*

rah-maa-nir ra-heem – (I Allahs navn, den mest Barmhjertige, alltid Nåderike!). Deretter følger han disse trinnene:

- Vaskeren tar i bruk hanske, eventuelt tøyestykke rundt hånden
- Fjerner alt urent fra kroppen med bruk av vann
- Hodet og overkroppen løftes/heves forsiktig for å forsikre at vannet og utsondring av væske fra kroppen ikke flyter tilbake til overkroppen
- Når dette er gjort, skiftes hansken ut
- Deretter presses den døde's mage lett og forsiktig, slik at mulige rester i kroppen blir drevet ut
- Kroppen vaskes for alt urent og hansken skiftes ut. Deretter skal de tildekkede kroppsdelene vaskes, og hansken skiftes ut

Vaskeren skal nå utføre wudu på den døde's kropp uten innføring av vann i nesen og munnen. Wudu skal gjøres i følgende rekkefølge:

- Munnen renses med bomull/tøy (3 ganger eller mer).
- Neseborene renses med bomull/tøy (3 ganger eller mer).
- Ansiktet vaskes fra pannen til haken, og fra det ene øret til det andre.
- Høyre underarm, deretter venstre underarm vaskes til og med albue.
- Hodet vaskes inkludert nakken.
- Til slutt vaskes føttene til anklene, først den høyre deretter den venstre.

Etter wudu vaskes (ghusl) hele kroppen med lunket vann (37 grader) og såpe. Al-ghusl gjøres slik:

- Vasken utføres fra hodet (håret, fjeset og skjegget (hvis mann). For kvinner må håret løsnes og vaskes ordentlig. Selv ikke et eneste hår skal være tørt etter vask.
- Høyre øvre delen av kroppen

- Venstre øvre delen av kroppen
- Høyre nedre delen av kroppen
- Venstre nedre delen av kroppen.
- Vasken bør helst gjentas 3 ganger. Flere ganger i oddetall er anbefalt dersom nødvendig.
- Under siste vask bør man bruke kamfer eller annet godlukt sammen med vann.

Deretter tørkes kroppen med rent håndkle. Kroppen tildekkes med rent hvitt laken. Muslimer har som skikk å bruke kamfer og sandeltre på den døde kropp, som både er desinfiserende og godluktende.

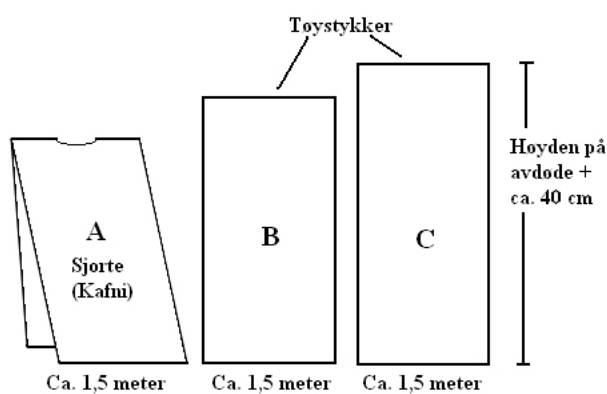
For martyrer eller mennesker drept i krig, kan vask og omsvøping i hvitt laken unnværes.

5 Omsvøping – Takfeen

5.1 Kafan for menn

Kroppen omsvøpes i hvitt laken. Tre tøystykker av hvitt tøy brukes, se figur 1.

- Det ene tøystykket (A) brukes for å lage skjorte (uten søm) med kutt langs skuldrene for å passere hodet. Dette stykket skal være stort nok til å dekke for- og baksiden av overkroppen og til ned over knærne. Det lages et kutt i høyre skulder for passere hode.
- Et av stykkene (B) brukes til å omsvøpe kroppen fra hode til føttene (hode og føttene inkludert). Dette stykket skal være stort nok til å dekke hele kroppen.
- Det siste tøystykket (C) svøpes om rundt hele kroppen og knyttes over hodet og under føttene.

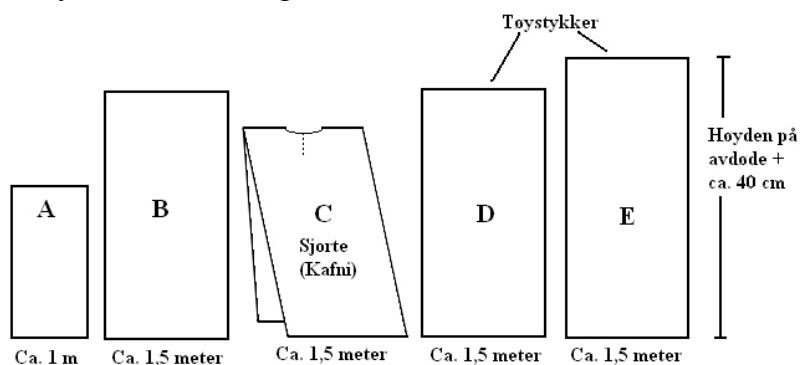

Figur 1 - Kafan for menn

5.2 Kafan for kvinner

Fem tøyestykker av hvitt tøy brukes. Omsvøping blir gjort slik som for menn (tre tøyestykker, se Figur 1 på side 13, med ytterligere 2 tøyestykker. Se Figur 2 nederst på siden.

- Det ene tøystykket (A) brukes til å dekke fra hode og over navlen. Hår legges på brystet.
- Det andre tøystykket (B) svøpes fra brystet til navlen. Det er anbefalt at tøystykket dekker brystet og til ned over knærne.
- Det tredje tøystykket (C) brukes for å lage skjorte (uten søm) med kutt i midten for å passere hodet. Dette stykket skal være stort nok til å dekke for- og baksiden av overkroppen og til ned over knærne.
- Det fjerde tøystykket (D) brukes til å omsvøpe kroppen fra hode til føttene (hode og føttene inkludert). Dette stykket skal være stort nok til å dekke hele kroppen.
- Det siste tøystykket (E) svøpes om rundt hele kroppen og knytes over hodet og under føttene.

Figur 2 - Kafan for kvinner

6 Bønn – salat-ul-janazah

Salat-ul-janazah er en religiøs seremoni som blir holdt for den døde, ung eller gammel, selv for spedbarn som kun har levd i minutter eller sekunder.

Det er sterkt fra rådet å la kroppen bli liggende å vente etter at den er vasket og omsvøpt. Det bør bes salat-ul-janazah og gravlegging må skje så fort som mulig.

Bønnen (salat-ul-janazah) skal utføres slik at man ber om Allahs tilgivelse og velsignelse over den døde spesielt, og alle muslimer som er døde generelt. Bønnen (salat-ul-janazah) er et kollektivt ansvar. En muslim bør ikke nøle med å delta i bønnen, uavhengig av om vedkommende har relasjon til den døde eller ikke. Bønnen omtales i islam som *fard kifaayah*, kollektivt ansvar. Profeten Mohammad A har sagt følgende:

ﷺ

ﷺ ﷺ

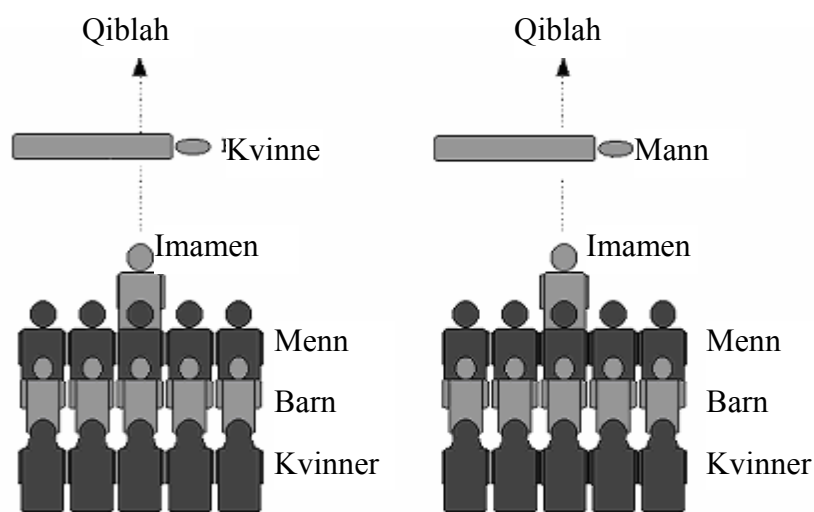
“En muslim har fem plikter overfor andre muslimer: Besvare hilsing, besøke den syke, følge båren (Janazah), ta i mot invitasjon (på mat), og si prosit når noen nyser”.(Bukhari & Muslim)

6.1 Disiplin under bønnen (salat-ul-janazah)

Det er anbefalt at bønnen (salat-ul-janazah) holdes utenfor moskeen eller bønnenrommet.

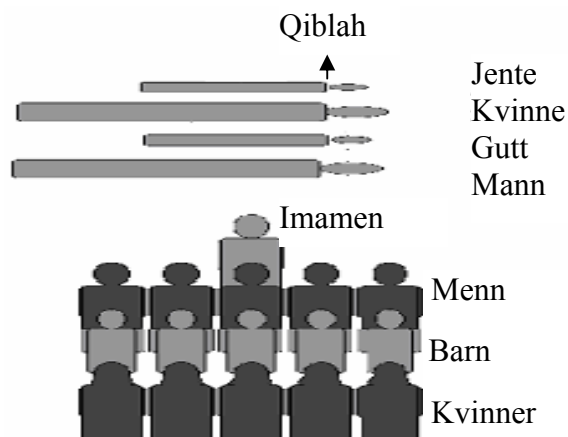
Utenom takbeer og tassleem, skal bønnen sies stille. Samtlige forutsetninger tilknyttet ordinær bønn skal være til stede; taharah, wudu, rent tøy, intensjon (*niyyah*), og retning mot Qiblah.

Imamen må plassere seg i retning av sentrum mot brystet til den avdøde. Bak imamen, står menn, deretter gutter, kvinner, og til slutt jenter, se Figur 3.

Figur 3 - Plassering under salat-ul-janazah for mann og kvinne

I tilfeller hvor det er flere døde, bør det bes salat-ul-janazah for hver enkelt av disse hver for seg. Hvis det ikke er mulig, må kvinnen(e) plasseres i første rad(ene) i retning mot Qiblah, og menn i påfølgende rad(er), deretter imamen, slik Figur 4 viser.

Figur 4 - Plassering under salat-ul-janazah dersom flere janazah'er

Det bør etableres et minimum av 3 rader i retning mot Qiblah. Bønnen skal ledes av imamen, eller den dødes nærmeste familiemedlemmer (for eksempel far, sønn eller bror hvis de er kompetente). Hvis det kun er to muslimer som deltar i bønnen, må den ene plassere seg rett bak imamen. Den avdøde plasseres foran den som leder bønnen (imamen), se Figur 4 på side 17 og Figur 3 på side 16. Radene må alltid opprettes etter regelen om oddetall (3, 5, 7 osv.)

Bønnen utføres kun i stående posisjon. Under bønnen skal det ikke utføres *rukuh*, *sujud*, *adhan*, eller *iqamah*. Seremonien begynner med uttalelse av *takbir* (Allahu Akbar - Allah er Stor) og hendene løftes til ørene, slik man gjør til ordinær bønn. Det er til sammen 4 takbir, hvor den siste blir etterfulgt av *salaam*.

6.2 Slik ber man salat-ul-janazah

6.2.1 Første takbir:

Første takbir (uttalelse av Allahu Akbar - Allah er Stor) ved å løfte hendene til ørene, skal følgende bønn “Thana” (lovprising av Allah) sies:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى
جَدُّكَ وَجَلَّ تَنَاءُكَ وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُرْكَبُ

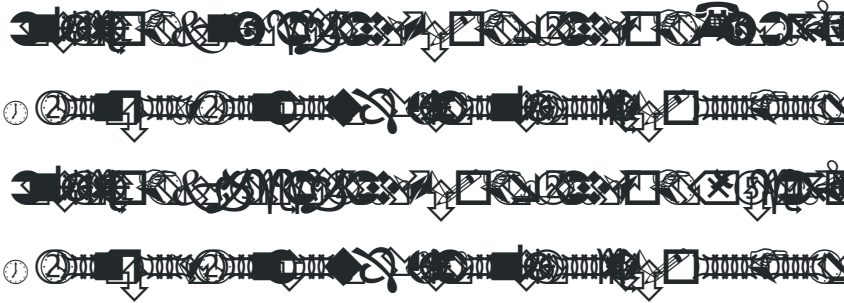
*Subhanakallhumma wa bihamdika wa tabarakasmuka wa ta'ala
jadduka wa jalla sana'uka wala ilaha ghairuk.*

“All ære er for Deg, Allah! Vi lovpriser Deg, og Ditt navn er velsignet. Du er opphøyet, og Din lovprising er praktfull. Og ingen annen enn Deg er verdig tilbedelse”.

Bønnen Thana blir etterfulgt av åpningskapittelet i Koranen, Al-Fatiha.

6.2.2 Andre takbir:

Etter uttalelse av “Allahu Akbar”, uten å løfte hendene til ørene, skal følgende hilsen (darood sharif) til profeten Mohammad A sies:

Allahumma salli 'ala Mohammadin wa 'ala ali Mohammadin kama sallaita 'ala Ibrahima wa 'ala-ali Ibrhima innaka Hamidum-majid. Allahumma barik 'ala Mohammadin wa 'ala ali Mohammadin kama barikta 'ala Ibrahima wa 'ala-ali Ibrhima innaka Hamidum-majid.

“Allah! Spre Din velsignelse over Mohammad og hans etterkommere, som Du har spredt Din velsignelse over Abraham og hans etterkommere! Sannelig, Du er lovpriset, den Prektige. Allah! velsigne Mohammad og hans etterkommere, som Du har velsignet Abraham og hans etterkommere! Sannelig, Du er lovpriset, den Prektige”.

6.2.3 Tredje takbir

Tredje takbir uttales uten å løfte hendene til ørene, slik 2. takbir, og bønn om tilgivelse for den døde rettes til Allah. Følgende bønn om tilgivelse er den mest brukte/resiterte for voksne (for barn se neste side):

Allahummaghfir lihayyina wa mayyitina wa shahidina wa gha'ibina wa saghirina wa kabeerina wa zakarina wa unsana. Allaumma man-ahyaitahu minna faahyihhi alal-islam wa man tawaffaitahu minna fatawaffahu alal-iman.

“Allah! Tilgi våre levende og våre døde; de av oss som er tilstede, og de fraværende; våre unge og de gamle; våre menn og kvinner. Allah! Han iblant oss Du har gitt liv, hjelp han til å leve etter islam. Og han som Du har latt dø, la ham dø i en tilstand av tro”.

Gutt

I tilfelle den avdøde er gutt, må følgende bønn sies:

🕒 ~~اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا قَدْرًا وَبِرًّا وَرَحْمَةً وَتُحَنُّنًا وَتُحَنُّنًا وَتُحَنُّنًا~~

Allahummaj'alhu lana faratan waj'alhu lana ajran wa zukhran waj'alhu lana shafi'an wa mushaffa'

”Allah! gjør han til en forløper for oss, og gjør han til en belønning og en skatt for oss. La han gå i forbønn for oss, og godta hans forbønn!”

Jente

I tilfelle den avdøde er jente, må følgende bønn sies:

🕒 ~~اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا قَدْرًا وَبِرًّا وَرَحْمَةً وَتُحَنُّنًا وَتُحَنُّنًا وَتُحَنُّنًا~~

Allahummaj'alha lana faratan waj'alha lana ajran wa zukhran waj'alha lana shafi'atan wa mushaffah'

“Allah! gjør henne til en forløper for oss, og gjør henne til en belønning og en skatt for oss. La henne gå i forbønn for oss, og godta hennes forbønn!”

Sett bort fra takbir og salaam skal hele bønningen sies stille. Hendene løftes til ørene når første takbir blir uttalt, men ikke ved de resterende takbir.

Forsinket deltaker kan delta i bønningen ved å si Allahu Akbar, uavhengig av hvor langt man har kommet i seremonien, men

helst ikke senere enn start av 3. takbir, når hovedbønnen for den døde blir holdt.

6.2.4 Fjerde takbir og tasleem:

Bønn om tilgivelse av den døde blir etterfulgt av fjerde *Takbir*, og bønningen avsluttes med *Tasleem*:

As-sa-laa-mu `a-lai-kum wa rah-ma-tul-laah.

“Fred være med deg og Allahs velsignelse”.

Ovennevnte setning blir uttalt og ansiktet vendes mot høyre mens den høyre hånd slippes løs. Ved neste og siste uttalelse vendes ansiktet mot venstre og venstre hånd slippes løs.

Deltakelse i religiøs seremoni kalles *fard kifaayah*, som betyr at det er tilstrekkelig at noen muslimer deltar. Kvinner har ikke forbud mot å delta i bønningen eller følge med båren.

6.3 Al-Fatihah:

Etter at salat-ul-janazah er avsagt, bør man si Al-Fatihah på denne måten:

1. Lese surah Al-Fatihah

- - -
- - -
-
A-`oo-zu bil-laa-hi mi-nash shay-taa-nir ra-jeem. Bis-mil laa-hir rah-maa-nir ra-heem. Al-ham-du lil-laa-hi rab-bil `aa-la-meen. Ar-rah-maa nir-ra-heem. Maa-li-ki yaw-mid-deen. Ee yaa-ka na `bu-du wa ee yaa-ka nas-ta-`een. Ih di-nas si-raa-tal mus-taqeem. Si-raa-tal la-zee-na an-`am-ta `a-lay-him, ghay-ril magh-doo-bi `a-lai-him wa-lad-daal-leen.

“Jeg søker Allah, som vern mot den forbannede Satan. I Allahs navn, den mest Barmhjertige, alltid Nåderike. All lovprising er til Allah, Herren over alle verdener. Den mest Barmhjertige, alltid Nåderike. Herren over Dommens dag. Deg alene vi tilber, og bare hos Deg vi søker hjelp. Led oss på den rette vei! Deres vei, som Du har begunstiget, ikke deres, som har vunnet Din vrede, og heller ikke deres, som har kommet på avveier”.

2. Lese surah Al-Ikhlaas tre ganger og deretter be for alle døde muslimer:

- - - -
“Si, (Min elskede profet!): Han er Allah, den Ene. Allah er Al-Samad, (Én som er Evig og Selvstendig, og som alle er avhengig av). Ikke har Han avlet noen, og heller ikke er Han selv avlet. Og ingen er Hans like”.

6.4 Salat-ul-janzah – punktvis veiledning

- Ha egnet intensjon, løfte hendene opp til ørene og uttale: “Allah-o-Akbar”.
- Legge høyre hånd over venstre hånden, slik til vanlig bønn.
- Resitere *Thanaa* i stillhet, se kapittel **Feil! Fant ikke referanseilden.**
- Deretter uttale: “Alla-hu-Akbar”.
- Resitere *Darood*, se kapittel 6.2.2.
- Deretter uttale: “Allah-o-Akbar”.
- Bønn for den døde, se kapittel 6.2.3.
- Etterfulgt av: “Allah-o-Akbar”.
- Til slutt uttale: “As-sa-laa-mu `a-lai-kum wa rah-ma-tul-laah”, slik det gjøres til vanlig bønn.

7 Følge båren (janazah)

Det er vanlig med syning av den døde blant muslimer, og på dette tidspunkt fjernes det ytre lakenet fra den døde. I en kiste som skal fraktes til utlandet, skjer syning gjennom inspeksjonsvinduet.

Profeten Mohammad A stod opp da han så båren til en jøde passere forbi. Dette var profetens måte å vise respekt for den døde, uavhengig om man er muslim eller ikke.

Å følge den døde til graven og delta i den religiøse seremonien anses som plikt for muslimer overfor andre muslimer, slik det er med besøk av syke mennesker.

Det er anbefalt at de som følger båren holder seg bak, på høyre eller på venstre side av de som bærer den døde. De bør gå stille og unngå å presse eller dytte andre.

Deltakelse i bønnen (salat-ul-janazah) og følge av båren til gravlegging er gjennomført er gjengitt i følgende hadith: “Den som deltar i janazah til den er avsluttet, tjener en *Qirat*, og den som forblir inntil gravlegging vil tjene to *Qirats*. Ved spørsmål, svarte profeten: “*Qirat* er belønning tilsvarende et stort fjell”. (Bukhari & Muslim)

8 Gravlegging - Al-Dafan

Islam har en unik stil for hvordan graven og gravplassen skal være. Den skal gjenkjennes som ydmyk, enkel og økonomisk, noe som skal unngå forherligelse av den døde med forfinede monumenter.

Det er av stor viktighet at muslimer blir tildelt egne gravplasser, da gravens form og retning fraviker i praksis sammenliknet med andre trosretninger.

Den døde bør bli gravlagt i nærheten av stedet han tilbrakte sitt liv.

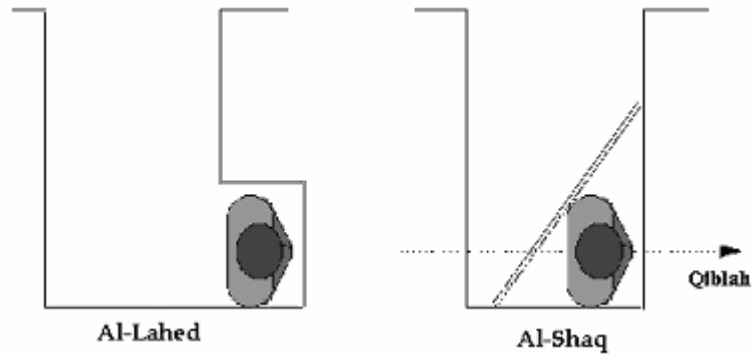
Det er forbudt å kremere en muslim, selv om vedkommende har ytret ønske om det.

8.1 På muslimske gravplasser er det 2 typer graver

Al-Shaqq: dyp vertikal hule i jorda

Al-Lahd: dyp vertikal hule i jorda, deretter en horisontal sidehule i bunnen av graven, stort nok til å dekke hele kroppen.

Begge typene er brukt, men al-lahd er den foretrukne metoden. Kisten fungerer som al-lahd. Graven skal være dyp nok til å dekke hele kroppen (kisten). Den skal alltid graves opp horisontalt i retning mot Qiblah, se figur 5.

Figur 3 – Gravtyper

8.2 Trinn i gravleggingen:

- Kun menn er tillatt å delta i gravleggingen.
- Alle muslimer til stede skal minnes døden, livet etter døden, og at også de en dag skal bli gravlagt.
- De skal holde stillheten, med mindre noe annet er nødvendig.
- Den døde mannlike relasjoner forventes å nedlegge den døde i graven.
- Hvis den døde er kvinne, nedlegges hun enten av hennes ektemann, sønn(er), far, brødre eller onkler. Disse kan anmode andre å hjelpe til.

Følgende ord er gjengitt i en hadith som ble brukt av profeten Muhammad A da den døde ble senket ned i graven:

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ

Bis-mil laa-hi wa bil-laa-hi `a-laa mil-lati ra-soo-lil-laa-h
 “I Allahs navn, og med Allah, i samsvar med tradisjonen av Allahs sendebud”.

Knutene over hodet og under føttene på den døde knytes opp. Kroppen dekkes med et lag av treplanker, slik at jorda ikke faller direkte på den døde ved jordkastelse. Ved bruk av kiste er det ikke nødvendig med treplanker da kisten vil forhindre at jorda faller direkte på kroppen. Norsk regelverk tillater heller ikke at det blir plassert noe materiale i graven som ikke råtner i løpet av noen få år.

Jordkastelse bør startes fra hodesiden. Alle bør hjelpe til å fylle graven med bruk av begge hender.

Ved jordkastelse første gang skal man resitere:

Minha Khalaqna-kum
“av jord har Vi skapt dere”

og ved jordkastelse andre gang skal man resitere:

wa fi-ha nu'idu-kum
“og til den skal Vi vende dere tilbake”

og ved jordkastelse tredje gangen skal man resitere:

wa min-ha nukhriju-kum tara-tan ukhra
“og av den skal Vi la dere stå frem en gang til.”

Deretter fylles graven med sand/jord. Det er akseptabelt å markere graven eller sette stein for gjenkjennelse. Det er også Sunnah å lage graven utbuet med sand, i følge en hadith (Bukhari). Etter at gravlegging har funnet sted bør alle muslimer, inkludert den dødes familie bli igjen ved gravplassen for å be for

den døde, da den døde befinner seg i en tilstand hvor han/hun gjennomgår avhør fra englene.

8.3 Forholdsregler når du er i gravlunden

- Det er forbudt å trække over, lene mot eller sitte på en grav. (Muslim)
- Det er forbudt å be i retning av graven. (Muslim)
- Det er også mislikt (makruh) å be på innsiden av gravlunden. (Bukhari)
- Det er forbudt å ofre/slakte dyr i nærheten av graven.

9 Spesialtilfeller

9.1 Fostre

Hvis fosteret er under 4 måneder gammelt (mor var gravid under 4 måneder), skal det ikke utføres vaskeseremoni. Fosteret omsvøpes i ett hvitt laken og gravlegges. I slike tilfeller skal heller ikke bønnen (salat-ul-janazah) utføres.

Hvis fosteret er mer enn 4 måneder gammelt, og legen bekrefter at fosteret/barnet pustet når det ble født, behandles det som barn. Se kapittel 9.2 Barn når det gjelder al-kafin.

9.2 Barn

Barn som ennå ikke har nådd puberteten, kan vaskes både av kvinner og menn. Omsvøping av pikebarn skjer med en skjorte og to lik svøper, og for guttebarn 2 eller 3 lik svøper.

Barn som har nådd puberteten behandles som voksne, pikebarn som kvinner, og guttebarn som menn, og bønnen (salat-ul-janazah) skal utføres.

10 Kondolanse

Det er en muslims plikt å kondolere, vise medlidenhet og sympati overfor de pårørende. Dette bidrar til å styrke forholdet mellom det muslimske fellesskapet.

Kondolanser bør gis til de pårørende før, under og etter at begravelsen har funnet sted. Det er også fullt akseptabelt å gjøre det i etterkant dersom man ikke hadde kjennskap til eller var bortreist da døden inntraff.

Det er anbefalt å forlate de pårørende etter at kondolansen er gitt, slik at de kan få tid for seg selv. Assistanse bør bli tilbudt til de pårørende, og man bør bli værende ved forespørsel.

I følge sunnah bør venner, naboer og andre relasjoner tilberede mat til de pårørende, da sorgen over den mistede ofte opptar deres hele tid og oppmerksomhet.

11 Venteperiode for muslimske kvinner

Allah Den Allmektige foreskriver venteperioden "Iddah" i Koranen for de kvinnene hvor deres ektemenn dør: "Og de av dere som dør og etterlater enker, så skal disse personlig avvente i fire måneder og ti dager. Når de har nådd sin frist, har dere intet ansvar for hvordan de ordner seg, på vanlig måte. Allah er vel underrettet om hva dere gjør." (Koranen, 2:234)

Iddah er foreskrevet enker slik at de kan sørge over deres menn, fullføre forpliktelser overfor dem, og undersøke om de er gravide.

I følge en hadith har profeten Mohammad A sagt:

"En kvinne må ikke sørge over noen døde i mer enn tre dager, med unntak hvis det er hennes mann som avgår ved døden, hvor hun kan sørge i en periode av fire måneder og ti dager. I en slik situasjon skal hun ikke kle seg i pyntelige, lysfargede plagg, men kun i enkle klær. Ikke skal hun bruke smykker eller sminke, og ikke fargelegge hendene eller føttene med "hinaa". (Bukhari & Muslim)

Hvis enken er gravid, ender venteperioden med fødsel, i følge Allahs ordre i Koranen: "For dem som er gravide, er deres frist fødselen...". (Koranen, 65:4)

Kildehenvisning

Den Hellige Koranen, engelsk oversettelse, Saudi Arabia.

Sahih Al-Bukhari, Muhammad Muhsin Khan, Beirut, Libanon.

Sahih Muslim, Abdul Hamid Siddiqi, Lahore, Pakistan.

Riyadh-Us-Saleheen, Imam An-Nawawi, S.M.Madani Abbasi, Saudi Arabia.

Fiqh Us-Sunnah, As-Sayyid Sabiq, Saudi Arabia.

Ahkam Al-Janahiz, M.Naser Al-Deen Al-Albani, Jordan .

Begravelseskikker/regler i Islam, Muslim World League, Saudi Arabia.

Al-Moghni, Ibn Qudama, Saudi Arabia.

Autentisk ”Illustrert Janazah Guide”, FIC, Oregon USA.